

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
(ВИТЯГ)**

31 жовтня 2022 року

Хмельницький

№72/32-р/к

Справа № 72/43-22

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи № 72/43-22 про порушення комунальним підприємством «Водоканал-сервіс» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень та розслідувань в Тернопільській області Відділення від 21 жовтня 2022 року № 72-03/127-п

ВСТАНОВИЛА :

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) На доручення Антимонопольного комітету України від 02.11.2021 № 13-01/1044 Південно-західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснено контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринках у сфері водопостачання та водовідведення, зокрема, при наданні послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 19 серпня 2022 року № 72/54-рп/к розпочато розгляд справи № 72/43-22 за ознаками вчинення комунальним підприємством «Водоканал-сервіс» порушення, яке передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем па ринку у вигляді дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (3) З метою з'ясування обставин справи № 72/42-22 Відділенням надіслано комунальному підприємству «Водоканал-сервіс» вимоги про надання інформації від 14.12.2021 № 72-02/5227 та від 30.08.2022 № 72-02/1773.
- (4) Листом від 02.11.2021 №7/11/16563-21 Міністерство розвитку громад та територій України надало роз'яснення.

- (5) Листом від 21.10.2022 № 72-02/2263 подання з попередніми висновками у справі № 72/243-22 від 21.10.2022 № 72/43-22 надіслано комунальному підприємству «Водоканал-сервіс».
- (6) Комунальне підприємство «Водоканал-сервіс» листом від 27.10.2022 №141 надало свої пояснення до подання з попередніми висновки у справі № 72/43-22.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) Відповідачем у справі є комунальне підприємство «Водоканал-сервіс» (далі – КП «Водоканал-сервіс», Підприємство), *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (8) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності КП «Водоканал-сервіс» є *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (9) КП «Водоканал-сервіс» є юридичною особою, веде самостійний баланс, має печатку з власною назвою, розрахунковий рахунок в банківській установі тощо.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (10) У відповідності до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605 (далі - Методика), Відділенням проведено аналіз ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (11) Відповідно до пункту 2.2 Методики при здійсненні даного дослідження використовуються ті етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, що відповідають фактичним обставинам.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (13) Згідно із пунктом 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (14) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Водоканал-сервіс» є суб'єктом господарювання.
- (15) Об'єктом аналізу є КП «Водоканал-сервіс» – суб'єкт господарювання, який надає централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (16) Об'єктом аналізу є послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (17) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (18) Статтею 1 Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено:
- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення;
- (19) Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою. Функціональним призначенням послуги з централізованого водовідведення є збирання та оброблення стічних вод.
- (20) Діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесена до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (21) Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані забезпечувати надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.
- (22) Частиною першою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, що технічні умови - це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема, щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння) та водовідведення
- (23) Згідно із пунктом 4 розділу I «Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України», затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27 червня 2008 року № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19 квітня 2021 року № 97), зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (далі – Правила 190 (в редакції від 13.07.2021) технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (24) Пунктом 1 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил 190 (в редакції від 13.07.2021) визначено, що приєднання до систем централізованого питного

водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання

(25) Відповідно до Правил 190 (в редакції від 13.07.2021):

- технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання (пункт 10 розділу III);
- не допускається будь-яке самовільне приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (включаючи приєднання до будинкових вводів, внутрішньобудинкових мереж або до мереж споживачів), зокрема, здійснене за відсутності технічних умов (пункт 1 та абзац третій пункту 2 розділу IV).

(26) Отже, видача технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є невід'ємною складовою процесу приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

(27) При цьому, кінцевим результатом видачі вказаних технічних умов є отримання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(28) Таким чином, видача технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є невід'ємною складовою послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(29) Послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надається КП «Водоканал-сервіс» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається становище даного суб'єкта господарювання на ринку.

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(30) Учасниками ринку послуг видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення є:

- надавачі (виконавці) послуг – суб'єкти господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, в тому числі послуги видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення;
- замовники послуг – фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(31) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(32) Споживач може отримати послугу з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги централізованого водопостачання та/або водовідведення в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у його господарському віданні.

- (33) Дані послуги за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не мають взаємозамінних товарів.
- (34) Таким чином, споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.
- (35) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.4. Визначення територіальних меж ринку.

- (36) Відповідно до пункту 6.1 розділу 6 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (послуг) є неможливим або недоцільним
- (37) Визначення територіальних меж ринку здійснювалося, виходячи із його специфіки.
- (38) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є отримання послуг лише у суб'єкта господарювання, який здійснює діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території, де розміщені його водопровідні та каналізаційні мережі.
- (39) В межах смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області послуги централізованого водопостачання, а в смт Гусятин послуги централізованого водовідведення надає КП «Водоканал-сервіс» (лист Підприємства від 24.12.2021 № 196).
- (40) Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними межами ринку є територія смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства.

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, – часові межі ринку

- (41) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (42) У межах території м смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року склад продавців (надавачів даної послуги) не змінювався, тобто, структура даного ринку є сталою.
- (43) Отже, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено 2019-2021 роки та січень-серпень 2022 року

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (44) Внаслідок технологічних особливостей виробництва, зважаючи на специфіку послуги та положень нормативно-правових актів, КП «Водоканал-сервіс» має виключне право на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зокрема на видачу технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, які перебувають у його власності чи користуванні.

- (45) Частка даного підприємства ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства, становила 100 відсотків.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (46) Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (47) Потенційними конкурентами КП «Водоканал-сервіс» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться водопровідні та каналізаційні мережі, споруди та устаткування.
- (48) Також потенційними конкурентами можуть вважатися нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою надання зазначених послуг.

3.8. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (49) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (50) Бар'єрами вступу потенційних конкурентів на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю одержання дозвільних документів (отримання ліцензії, дозволу на користування надрами, технічну документацію на розміщення водопровідних та каналізаційних мереж, тощо);
 - економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для вступу нових суб'єктів господарювання (придбання необхідного обладнання, транспорту, утримання персоналу відповідної кваліфікації, тощо);
 - наявність матеріально-технічної та виробничої бази, кадрів, технологій, тощо.
- (51) Перелічені обставини перешкоджають іншим суб'єктам господарювання почати конкурувати на зазначеному ринку.

3.9. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (52) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (53) Отже, КП «Водоканал-сервіс» протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення на території смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства, оскільки на цьому ринку не мало жодного конкурента.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Обставини справи

- (54) Відносини, що виникали між виробниками та споживачами при приєднанні до систем централізованого водопостачання та водовідведення, в тому числі при видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення регулюються, зокрема, Законами України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та «Про регулювання містобудівної діяльності», Правилами 190
- (55) Абзацом першим частини другої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено, що фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває в її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно із поданою нею заявою.
- (56) Технічні умови, згідно із абзацом першим частини сьомої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» є **чинними до завершення будівництва об'єкта** незалежно від зміни замовника або підприємства, установи та організації, які надали такі технічні умови. Зміни до технічних умов можуть вноситися тільки за згодою замовника.
- (57) Частиною шостою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, зокрема, що склад, зміст та порядок надання технічних умов визначаються відповідними центральними органами виконавчої влади або державними колегіальними органами.
- (58) Пунктом 1 розділу III Правил 190 (в редакції від 13.07.2021) визначено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (59) Технічні умови, згідно із пунктом 9 розділу III Правил 190 (в редакції від 13.07.2021), повинні включати, зокрема, відомості щодо терміну дії технічних умов.
- (60) Відповідно до пункту 8 розділу III Правил 190 (в редакції від 13.07.2021) строк дії технічних умов складає три роки з дня їх надання у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (61) Слід зазначити, що пункт 8 розділу III Правил 190 (в редакції від 13.07.2021) набрав чинності 13.07.2021 року на підставі наказу Міністерства розвитку громад та територій «Про внесення змін до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» №97 від 19.04.2021.
- (62) Правилами 190 в редакції від 26.11.2012, які діяли до 13.07.2021 не було передбачено строку дії технічних умов.
- (63) Міністерство розвитку громад та територій України листом від 02.11.2021 №7/11/16563-21 надало роз'яснення щодо видачі технічних умов відповідно до якого: *«Пунктом 8 Правил користування зазначено, що строк дії технічних умов складає три роки з дня їх надання у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого*

питного водопостачання та/або водовідведення. Відповідно до пункту 7 статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» встановлено, що технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта незалежно від зміни замовника або підприємства, установи та організації, які надали такі технічні умови. Зміни до технічних умов можуть вноситися тільки за згодою замовника. Іншого чинним законодавством не передбачено...».

- (64) Отже, відповідно до чинного законодавства, до 13.07.2021 року в технічних умовах на водопостачання та водовідведення не повинен був встановлюватися строк їх дії, а починаючи з 13.07.2021 року строк дії технічних умов становить 3 роки з дня їх надання (у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення).
- (65) КП «Водоканал-сервіс» протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року надавало фізичним та юридичним особам Технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – Технічні умови).
- (66) Протягом вказаного періоду КП «Водоканал-сервіс» надало загалом 274 Технічних умов, зокрема, в 2019 році – 222 Технічні умови, 2020 році – 22 Технічні умови, в 2021 році – 24 Технічних умов, протягом січня-серпня 2022 року – 6 Технічних умов (лист КП «Водоканал-сервіс» від 02.09.2022 № 112).
- (67) Рішенням виконавчого комітету Гусятинської селищної ради від 05 лютого 2019 року № 41 затверджено:
 - калькуляцію технічних умов приєднання житлових будинків та комерційних об'єктів селища Гусятин до системи централізованого водопостачання та водовідведення КП «Водоканал-сервіс» на суму 259,32 грн з ПДВ;
 - калькуляцію технічних умов приєднання житлових будинків та комерційних об'єктів сіл Вільхівчик, Суходіл до системи централізованого водопостачання та водовідведення КП «Водоканал-сервіс» на суму 424,98 грн з ПДВ.
- (68) Листом від 24.12.2021 № 196 КП «Водоканал-сервіс» надало Відділенню копії окремих Технічних умов, які видавало споживачам у 2019 - 2021 роках.
- (69) Під час аналізу Технічних умов, зокрема від 10.09.2019 № 137, від 25.07.2019 № 128, від 10.09.2019 № 136, від 22.08.2019 № 135, від 09.10.2019 № 147, від 25.09.2019 № 140, від 18.09.2019 № 138, від 11.07.2019 № 117, від 27.11.2020 № 173, від 22.10.2020 № 172, від 17.06.2020 № 195, від 08.07.2020 № 168, від 09.04.2020 № 155, від 27.11.2020 № 174, від 01.07.2020 № 166, від 09.04.2020 № 156, від 10.02.2021 № 176, від 06.12.2021 № 198, від 17.09.2021 № 194, виявлено, що КП «Водоканал-сервіс» встановлено їх термін дії «*один рік з дня видачі*».
- (70) Протягом 2019-2021 років КП «Водоканал-сервіс» надало 87 Технічних умов, у яких зазначено, що «*Термін дії технічних умов один рік з дня видачі*» (лист КП «Водоканал-сервіс» від 02.09.2022 № 112).
- (71) Свої дії КП «Водоканал-сервіс» пояснює наступним: «*термін підключення до системи водопостачання та водовідведення один рік є більш ніж достатнім для проведення даних робіт*» (лист КП «Водоканал-сервіс» від 02.09.2022 № 112).
- (72) Проте не всі споживачі, які отримали Технічні умови з терміном дії один рік, приєднали об'єкти до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення протягом одного року з дня отримання Технічних умов (таблиця 1).

Таблиця 1

№ п/п	Споживач, населений пункт	Реквізити Технічних умов (ТУ)	Термін дії ТУ	Дата приєднання	Повторно видані ТУ у зв'язку з закінченням терміну дії попередніх
1	Желіховська О.П., смт. Гусятин	№149 від 12.11.2019р	один рік	липень 2021 року	№178 від 22.04.2021р.
2	Драган А.В., смт. Гусятин	№159 від 07.05.2020р	один рік	-	-
3	Кормило Н.Ф., смт. Гусятин	№160 від 07.05.2020р	один рік	-	-
4	Сталений М.П. смт. Гусятин	№161 від 07.05.2020р	один рік	-	-
5	Галябарда А.В., смт. Гусятин	№164 від 08.05.2020р	один рік	-	-
6	Гембарівський М.О., смт. Гусятин	№165 від 01.07.2020р	один рік	-	-
7	Атаманюк О.А. с. Суходіл	№166 від 01.07.2020р	один рік	-	-
8	Перегінець С.С., смт. Гусятин	№171 від 22.10.2020р	один рік	-	-
9	Іванчишен Л.М. смт. Гусятин	№181 від 01.06.2021р	один рік	-	-
10	Шуфляда В.П. смт. Гусятин	№182 від 03.06.2021р	один рік	-	-
11	Солонинка С.І. смт. Гусятин	№184 від 28.07.2021р	один рік	-	-
12	Пилипишена Л.А. смт. Гусятин	№185 від 28.07.2021р	один рік	-	-
13	Боднар М.С. смт. Гусятин	№186 від 28.07.2021р	один рік	-	-
14	Осиф І.Й. смт. Гусятин	№187 від 28.07.2021р	один рік	-	-
15	Хомета Т.Г смт. Гусятин.	№188 від 28.07.2021р	один рік	-	-
16	Голик О.П. смт. Гусятин	№189 від 28.07.2021р	один рік	-	-
17	Левицький В.Г. смт. Гусятин	№190 від 28.07.2021р	один рік	-	-
18	Коропацька Л.С смт. Гусятин.	№191 від 28.07.2021р	один рік	-	-

- (73) Наведене свідчить, що значна кількість споживачів змушена повторно звертатися до КП «Водоканал-сервіс» стосовно отримання нових Технічних умов у зв'язку із закінченням терміну дії попередніх та із неприєднанням об'єкта до систем централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (74) Листом від 02.09.2022 № 112 КП «Водоканал-сервіс» повідомив, що протягом 2019-2021 років стосовно отримання нових Технічних умов у зв'язку із закінченням терміну дії попередніх звернувся один споживач (Желіховська О.П., смт. Гусятин), якому на підставі усного звернення було повторно (безкоштовно) видано нові Технічні умови.

- (75) Отже, КП «Водоканал-сервіс» всупереч вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Правил 190 протягом 2019-2021 років видавало споживачам Технічні умови з обмеженим строком їх дії - один рік з дня видачі.
- (76) Листом від 12.09.2022 № 112 КП «Водоканал-сервіс» повідомило, що:
- в період з січня 2019 року по вересень 2022 року від споживачів не надходило скарг на дії Підприємства, які б стосувалися терміну дії Технічних умов;
 - протягом січня-серпня 2022 року Підприємство видавало споживачам Технічні умови із терміном дії три роки з дня їх видачі. При цьому, надало копії підтверджуючих документів, зокрема, Технічні умови від 24.02.2022 №1, від 02.05.2022 № 2, від 17.05.2022 №3, від 23.05.2022 №4, від 23.05.2022 №5, від 13.07.2022 №6 та Наказ Підприємства від 04.01.2022 № 1/8-к «Про внесення змін до технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення».
- (77) Наведене свідчить, що починаючи з січня 2022 року КП «Водоканал-сервіс» самостійно усунуло обумовлене вище порушення.

4.2. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (78) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (79) Дії КП «Водоканал-сервіс», які полягають у обмеженні споживачам строку дії Технічних умов, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (80) Ущемлення інтересів споживачів в даному випадку проявляється в тому, що при встановленні строку дії Технічних умов – 1 рік з дня видачі, у разі не виконання вимог Технічних умов або не завершення будівництва об'єкту протягом вказаного періоду, споживач змушений повторно проходити процедуру отримання Технічних умов, що спричиняє споживачу додаткові витрати.
- (81) КП «Водоканал-сервіс» єдиний суб'єкт господарювання, який надавав послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2019 - 2021 років та січня-серпня 2022 року на території смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства.
- (82) Внаслідок цього споживачі перебувають у повній залежності від КП «Водоканал-сервіс» щодо отримання вказаних послуг.
- (83) Зазначена поведінка притаманна суб'єкту господарювання, який займає монопольне становище на ринку, споживачі послуг якого позбавлені «повноцінного» захисту, оскільки у взаємовідносинах із вказаним суб'єктом господарювання вони знаходяться у нерівних умовах.
- (84) Таким чином, КП «Водоканал-сервіс» має можливість нав'язувати споживачам не вигідні умови реалізації товару та ущемляти їх інтереси.
- (85) Вищенаведені дії КП «Водоканал-сервіс» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території, де розташовані діючі мережі цього підприємства, оскільки, у цьому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома суб'єктами господарювання, які

могли б надавати цю послугу за прийнятними умовами, і у разі вчинення Підприємством неправомірних дій, які ущемляють інтереси споживачів, обрали б іншого надавача послуги.

- (86) За умов наявності конкуренції, між учасниками зазначеного ринку відбувалося б змагання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, а КП «Водоканал-сервіс», щоб утримати споживача, уникало б створення умов, що можуть призвести до ущемлення їх інтересів.
- (87) КП «Водоканал-сервіс», користуючись своїм домінуючим становищем на зазначеному ринку, встановлювало протягом 2019-2021 років обмежений термін дії Технічних умов.

4.3. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (88) Ураховуючи вищенаведене, дії КП «Водоканал-сервіс», яке протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства, які полягають у безпідставному обмеженні споживачам строку дії Технічних умов протягом 2019-2021 років, що було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку, є зловживанням монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (89) Відділення листом від 21.10.2022 № 72-02/2263 надіслало до Підприємства подання з попередніми висновками від 21.10.2022 № 72-03/127-п у справі № 72/43-22 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Водоканал-сервіс»
- (90) КП «Водоканал-сервіс» листом від 26.10.2022 № 141 надало свої пояснення до подання з попередніми висновками у справі № 72/43-22, зокрема, повідомило:
 - що станом на 01.01.2022 більша частина споживачів, яким було видано Технічні умови протягом 2019-2021 років, здійснили підключення своїх помешкань згідно вказаних термінів до комунальних комунікацій (водопостачання та водовідведення). Інша частина споживачів з невідомих підприємству причин не здійснила підключення до систем водопостачання та/або водовідведення і по даний час (26.10.2022). Письмових звернень від вказаних споживачів щодо повторної видачі Технічних умов не надходило;
 - було лише одне усне звернення щодо повторної видачі Технічних умов, яке було задоволене, Технічні умови повторно були видані споживачу безоплатно;
 - у разі повторного звернення споживачів Технічні умови будуть видаватися безоплатно.
- (91) Крім того, КП «Водоканал-сервіс» зазначило, що підприємство є збитковим і дотаційним, та у зв'язку з воєнним станом підприємство постійно допомагає з ремонтом авто техніки для ЗСУ.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (92) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, що КП «Водоканал-сервіс», займаючи протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства, своїми діями, що полягали у безпідставному

обмеженні споживачам строку дії Технічних умов протягом 2019-2021 років, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (93) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (94) Згідно із абзацом 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (95) Відповідно до форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2021 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) КП «Водоканал-сервіс» у 2021 році становив (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (96) Водночас, при визначенні розміру штрафу враховано наступне:
 - вчинення «Водоканал-сервіс» порушення законодавства про захист економічної конкуренції на досліджувальному ринку вперше;
 - співпраця при розслідуванні справи.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 12, 12¹, 14, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482, (зі змінами), пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (із змінами), адміністративна колегія Відділення

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що протягом 2019-2021 років та січня-серпня 2022 року комунальне підприємство «Водоканал-сервіс» (*Інформація, доступ до якої обмежено*) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території смт. Гусятин, с. Вільхівчик, с. Суходіл Чортківського району Тернопільської області в межах розподільчих водопровідних та каналізаційних мереж, що перебувають у господарському віданні підприємства, з часткою 100 відсотків.
2. Визнати дії комунального підприємства «Водоканал-сервіс» (*Інформація, доступ до якої обмежено*), які полягали у безпідставному обмеженні споживачам строку дії технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та/або водовідведення протягом 2019-2021 років, порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого

водопостачання та централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини рішення, відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на комунальне підприємство «Водоканал-сервіс» штраф у розмірі 10 014,00 (десять тисяч чотирнадцять) гривень

Згідно з частиною третьою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до Господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
в.о. голови відділення

Олег ФЕДОРЧУК